

الگوی پیشنهادی تدوین برنامه راهبردی دانشگاه ها، مراکز آموزشی و پژوهشی و پارکهای علم و فناوری

مراحل تهیه و تدوین برنامه راهبردی

توصیه می شود دانشگاه ها ، موسسات آموزشی و پژوهشی و پارک های علم و فناوری برای تدوین برنامه راهبردی خود مراحل زیر را دنبال نمایند:

ئام اول: تشکیل شورای برنامه ریزی به ریاست رئیس موسسه و مرکب از مسئولین تمامی حوزه ها، تعدادی از متخصصین و منتخبین موسسه.

گام دوم: تهیه و تنظیم برنامه پیشنهادی شامل:

۱. تدوین سند چشم انداز و ماموریت موسسه منطبق با سیاست های کلان و استناد بالادستی از جمله سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور، نقشه جامع علمی کشور ، قانون برنامه پنجم توسعه کل کشور و ... . در این بخش به چشم انداز یا همان جایگاه موسسه در آینده و سپس بیان ماموریت موسسه پرداخته می شود.

۲. شناخت نقاط ضعف و قوت به منظور شناخت شرایط و قابلیت های داخلی موسسه (وضع گذشته و موجود) و شناخت فرصت ها و تهدید های بیرونی پیش روی موسسه (وضع گذشته و موجود).

برنامه ریزی استراتژیک فرآیند تعیین هدف سازمان و اتخاذ تصمیم درباره طرح های جامع عملیاتی و اجرایی آتی سازمان برای تحقق آن اهداف است. برای رسیدن به این هدف لازم است ابتدا تحلیل مناسبی از محیط سازمان شامل محیط درونی (نقاط قوت و ضعف) و محیط بیرونی (فرصتها و تهدیدها) انجام شود.

۳. معرفی اهداف کمی و کیفی برنامه با توجه به شاخص های سند چشم انداز موسسه و در برگیرنده تمامی حوزه ها و فعالیت ها به خصوص حوزه های آموزشی، پژوهشی و فناوری، دانشجویی - فرهنگی، همکاریهای علمی و بین المللی و اداری، مالی، منابع انسانی و فضای مجازی.....برای تمامی سالهای برنامه با توجه به نوع و میزان فعالیت هر بخش.

ضروری است اهداف کمی و کیفی موسسه با توجه به سیاست ها و راهبرد های کلان آموزش عالی که در پیوست شماره ۱ به آنها اشاره گردیده است، تعیین گردد. همچنین در پیوست شماره ۲ به نمونه ای از اهداف کمی و کیفی اشاره گردیده است.

۴. تعریف شاخص های عملکرد کلیدی به اهداف کمی و کیفی مندرج در برنامه راهبردی و تعیین نسبت مطلوب هریک از آنها در پایان برنامه.

در این بخش بایستی شاخص های عملکرد کلیدی که موسسه را در نیل به اهداف کمی و کیفی رهنمون می سازد؛ مشخص گردیده و سپس با مقایسه وضع موجود شاخص های عملکرد، مقدار این شاخص های عملکرد در هر سال مشخص می گردد تا بتوان در نهایت و در انتهای برنامه به نسبت مطلوب هریک از شاخص های عملکرد دست یافت. در پیوست شماره ۳ نمونه ای از شاخص های عملکرد کمی و کیفی درج گردیده است.

۵. تعیین راهکارهای اجرایی جهت دستیابی به اهداف مندرج در برنامه.

در این بخش راهکارهای اجرایی مورد نظر به منظور دستیابی به تمامی اهداف کمی و کیفی مندرج در برنامه با توجه به منابع در اختیار، توانمندی ها، محدودیت ها و واقعیت های موجود مشخص و تعیین می گردد. در پیوست شماره ۴ نمونه ای از راهکارهای اجرایی جهت دستیابی به اهداف کیفی برنامه درج گردیده است.

گام سوم: تصویب برنامه جامع در شورای برنامه ریزی و سپس اخذ تائیدیه های لازم برای هریک از اهداف کمی - کیفی و شاخص های مطلوب از معاونت های مرتبط در ستاد وزارت و در نهایت طرح و تصویب برتابه تأیید شده در کمیسیون دائمی و هیات امناء. توصیه می شود به منظور هماهنگی با برنامه های توسعه کشور، بگونه ای اقدام گردد که سال خاتمه برنامه دوم موسسات(آنهایی که تا کنون فاقد برنامه بوده اند) پایان سال ۱۴۰۴ هجری خورشیدی باشد.

گام چهارم: تعیین ساختار اجرایی برنامه، وظایف و مسئولیت حوزه ها و واحدهای مختلف موسسه برای تحقق برنامه و دستیابی به اهداف کمی و کیفی آن در قالب احکام اجرایی برنامه و ابلاغ برنامه مصوب به حوزه های مختلف موسسه.

گام پنجم: برقراری ارتباط بین برنامه با منابع مالی در اختیار موسسه (تدوین بودجه برنامه ای)

در این گام، برنامه های عملیاتی هریک از حوزه های موسسه به شورای برنامه ریزی ارسال گردیده و سپس اعتبارات سالانه حوزه های مختلف موسسه بر مبنای شاخص های برنامه، تصویب و تخصیص می یابد.

گام ششم: پایش سالانه شاخص های مندرج در برنامه راهبردی به منظور اطلاع از روند دستیابی به اهداف تعیین شده. در این گام بایستی شاخص های کلیدی مندرج در برنامه بطور مستمر مورد ارزیابی قرار گرفته و با مقایسه آنها با مقادیر تعیین شده برای هر سال برنامه، میزان موفقیت در دستیابی به اهداف تعیین شده مشخص و در صورت وجود انحراف، علل و عوامل موفقیت و کامیابی جهت به حداقل رساندن میزان انحراف تعیین گردد.

**پیوست شاره ۱: سیاست ها و راهبرد های کلان آموزش عالی
سیاست ها و راهبرد های کلان در حوزه آموزشی**

- اهتمام ویژه به ارتقاء کیفی دوره های آموزشی با تکیه بر دو بعد روزآمدی علمی و مهارت آموزی و تحول دانشگاه به دانشگاه کارآفرین
  - هدفمند نمودن گسترش کمی دوره های آموزشی موسسه بر مبنای تقاضاهای بخش های اقتصادی ، صنعتی و ... و توجه به نیازها ، قابلیت ها و ظرفیت های بومی و مزیت های نسبی هر استان (آمایش آموزش عالی)
  - دستیابی به نسبت مطلوب تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان مناسب با سطح دانشگاه و نیازهای کشور و با رعایت اولویت های الف-ب و ج نقشه جامع علمی کشور و ماموریت گرایی در موضوعات مورد نیاز کشور
  - اصلاح نسبت استاد به دانشجو از طریق جذب و استخدام عضو هیات علمی
  - ارتقاء هرم هیات علمی تمام وقت از طریق فراهم ساختن امکانات پژوهشی مناسب و امکان برخورداری اعضای هیات علمی از فرصت های مطالعاتی
  - حمایت مالی از پایان نامه ها و رساله های دانشجویی با اولویت پایان نامه های کاربردی مورد نیاز بخش های مختلف کشور
  - توسعه آموزش های بین رشته ای و کاربردی کردن سرفصل برنامه های درسی
  - پژوهش خور کردن آموزش
  - اجرای دوره های آموزشی در مدت زمان استاندارد و جلوگیری از تطویل دوره ها
  - افزایش امکان دسترسی به بانک های اطلاعاتی علمی معتبر
  - حمایت از بکارگیری فناوری ها و روش های جدید آموزشی
  - تقویت و توسعه قطب های علمی
- سیاست ها و راهبرد های کلان در حوزه پژوهشی- فناوری
- زمینه سازی تحقق اقتصاد دانش بنیان

- افزایش تعداد مقالات نمایه شده در مجلات علمی بین المللی و افزایش میزان استنادات به مقالات
- افزایش تعداد نشریات علمی- پژوهشی و علمی - ترویجی
- توسعه طرح ها و پژوهش های راهبردی، بنیادی و تقاضا محور با تکیه بر بهره برداری از نتایج آنها
- افزایش اختراقات و اکتشافات به ثبت رسیده و تامین و پرداخت بخشی از هزینه ثبت اختراقات، تولید دانش فنی
- مسئله محور کردن پژوهش
- توسعه ارتباط با صنعت و جامعه از طریق مراکز رشد و واحد های فناور

سیاست ها و راهبرد های کلان در حوزه دانشجویی- فرهنگی

- افزایش تعداد کانون های فرهنگی، تشکل های اسلامی و نشریات دانشجویی

سیاست ها و راهبرد های کلان در حوزه همکاری های علمی بین المللی

- افزایش تعداد دانشجویان خارجی مشغول به تحصیل
- اجرای طرح ها و دوره های مشترک با خارج از کشور و تبادل استاد و دانشجو
- گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهاد های آموزشی و تحقیقاتی معترض بین المللی
- برگزاری دوره های مشترک آموزشی کوتاه و بلند مدت با سایر نهادهای داخلی و دانشگاه های خارج از کشور

سیاست ها و راهبرد های کلان در حوزه اداری، مالی، منابع انسانی و فضای مجازی

- توسعه و تقویت استقلال مالی موسسه
- ساماندهی کارکنان و توافقنامه سازی آنان
- بهبود سرانه فضاهای آموزشی و کمک آموزشی و بهینه سازی فضاهای آموزشی و کمک آموزشی
- بهینه سازی مصرف انرژی و استفاده از انرژی های تجدید پذیر و نو
- ایجاد پایگاه اطلاعات داده
- افزایش ارائه خدمات به صورت الکترونیک و از طریق پرتال

- توسعه فناوري هاي اطلاعات از طريق سرمایه گذاري در زير ساخت هاي شبکه اي و ارتقاء نرم افزارها و سامانه ها
- اصلاح و بهبود فرآيندهاي سازمانی با هدف کوتاه سازی، روان سازی و چابک سازی فرآيندها
- واگذاري خدمات رفاهی دانشجویان از بدن دانشگاه به بخش غیر دولتی به منظور افزایش کارآیی در امور آموزش، پژوهش و فناوری
- اصلاح ساختار و تمرکز زدایی با هدف چابک سازی ساختار و حذف ساختارهای زائد
- استقرار نظام بودجه ریزی عملیاتی
- افزایش کارآیی و اثر بخشی منابع مالی و اجرای مدیریت هزینه
- کاهش اتكاء به بودجه عمومی دولت از طريق تنوع بخشی و توسعه منابع مالی، بهره گیری از منابعی نظیر وام، کمک خیرین و واقفین
- توسعه درآمد های اختصاصی از طريق فعالیت های پژوهشی و فناوری

پیوست شماره ۲: نمونه ای از اهداف گمی و گیفی برنامه موسسه

الف - نمونه ای از اهداف گمی برنامه موسسه :

پیش بینی وضعیت در سال انتهای برنامه	سال	سال	سال	وضعیت موجود در سال ابتدای برنامه	عنوان	حوزه
آموزشی					تعداد دانشجویان به تفکیک مقطع و گروه تحصیلی	
					تعداد اعضای هیات علمی	
					تعداد اعضای هیات علمی برخوردار از فرصت مطالعاتی	
					میزان منابع مالی از محل آموزش	
					تعداد طرح های مصوب پژوهشی	
					تعداد ثبت اختصار	
					تعداد کتاب های ترجمه و تالیف شده	
					تعداد مقالات چاپ شده در نشریات داخلی	
					تعداد مقالات چاپ شده در نشریات خارجی	
					میزان منابع مالی از محل تحقیقات و فناوری	
بنویشی - فناوری					تعداد مراکز رشد	
					تعداد واحدهای فناور	
					تعداد کانون های فرهنگی	
					تعداد کانون های تشکل های اسلامی	
					تعداد نشریات دانشجویی	
					تعداد دانشجویان خارجی	
					تعداد اعضای هیات علمی خارجی	
					تعداد طرح ها و برنامه های مشترک بین المللی	
					مساحت فضاهای آموزشی و کمک آموزشی	
					میزان منابع مالی از محل وام	
اداری، مالی و فناوری انسانی و فضایی محاذی					میزان منابع مالی از محل کمک های خیرین	
					تعداد فرایندهای الکترونیکی شده	
					تعداد فرایندهای اصلاح شده	

ب: نمونه ای از اهداف گیفی برنامه موسسه: شامل بخش‌های آموزشی، پژوهشی - فناوری، مدیریتی و تشکیلاتی، فرهنگی و دانشجوئی، آموزشی، پژوهشی و فناوری، منابع انسانی و زیرساخت‌های آن و به شرح زیر می‌باشد، که به صورت مجزا در زیر آمده است:

آموزشی

گسترش رشته‌های جدید و زمینه‌های نوین علمی در رشته‌های موجود و موضوعات بین رشته‌ای انتساب دوره‌های آموزشی با نیازهای واقعی کشور ارتقاء مستمر سطح و کیفیت آموزشی موسسه ارائه آموزش ایمنی به دانشجویان، اعضای هیأت علمی و کارکنان مرتبط با آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های موسسه پژوهشی - فناوری

افزایش کیفیت فعالیت‌های پژوهشی

افزایش میزان انتساب فعالیت‌های پژوهشی با نیازهای کشور افزایش میزان انتساب فعالیت‌های پژوهشی با نیازهای کشور توسعه استاندارد‌های بین‌المللی در موسسه به ویژه استاندارد ISO ۱۷۰۲۵ در راستای ارتقاء کیفیت فعالیت‌ها ارتقاء توان و روحیه نوآوری و کارآفرینی تجاری سازی و بکارگیری دستاوردهای پژوهشی و فناوری موسسه درآمد زایی آزمایشگاه‌های موسسه از طریق ارائه خدمات به محققان مستقل و دانشجویان سایر موسسات صرفه جویی در هزینه‌های آزمایشگاه‌های مرکزی از طریق استقرار نظام تعمیر و نگهداری در آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها دانشجوئی - فرهنگی

تعمیق معرفت دینی در موسسه و ارتقاء همه جانبه و موزون فرهنگ دانشگاهیان مبتنی بر سند دانشگاه اسلامی تربیت انسان‌های چند بعدی و تقویت جسم و روح در کنار کسب علم افزایش نشاط دانشجویان و توسعه مشارکت آنها در برنامه‌های موسسه

همکاری‌های علمی بین‌المللی

ارتقاء جایگاه منطقه‌ای و بین‌المللی موسسه اداری، مالی، منابع انسانی و فضای مجازی توسعه و تقویت استقلال مالی موسسه

گسترش اختیارات مدیریت‌های موسسه و توسعه نظارت بر مبنای شاخصهای عملکردی توسعه متناسب فضای مجازی (دو فضایی نمودن متناسب امور اجرایی، آموزشی و پژوهشی موسسه) افزایش بهره‌وری

ارتقاء سطح کیفی و بهبود هرم اعضاء هیأت علمی ارتقاء کیفی (علمی و توان اجرایی) کارکنان غیر هیأت علمی و بهبود هرم سطح تحصیلی آنها ارتقاء کیفیت معیشت و رفع مشکل چند شغلی کلیه کارکنان

ایجاد فضا و عوامل محیطی مناسب، منطبق با استانداردهای علمی - آموزشی روز دنیا ارتقاء مستمر کیفی تجهیزات و امکانات آموزشی، پژوهشی و فناوری

پیوست شماره ۳؛ نمونه ای از شاخص های عملکرد کلیدی (Key Performance Indicators)

شاخص های عملکرد کلیدی، معیارهای اندازه‌گیری هستند که به منظور تعیین کیفیت اهداف و انکاس عملکرد استراتژیک یک سازمان بکار برده می‌شوند. این شاخص‌ها به منظور ارزیابی موقعیت کنونی سازمان و تعیین راه کارهای مناسب برای هوشمند کردن سازمان استفاده می‌شوند.

وضع مطلوب در سال انتهای برنامه	سال	سال	سال	وضع موجود در سال ابتدای برنامه	نسبت استاندارد	عنوان شاخص عملکرد	حوزه
						نسبت دانشجویه استاد	آموزشی
						هرم اعضای هیات علمی	
						هرم مقاطع آموزشی	
						طول دوره آموزشی	
						سهم درآمد آموزشی از کل درآمد اختصاصی موسسه	پژوهشی
						درصد پایان نامه های دارای حمایت مالی خارج از موسسه	
						سرانه تولیدات علمی	
						سرانه ارجاعات علمی	
						سهم درآمد پژوهشی و فناوری از کل درآمد اختصاصی موسسه	دانشجویی
						نسبت هزینه های پژوهشی و فناوری به کل هزینه های موسسه	
						سرانه کانون های علمی	
						سرانه انجمن های اسلامی	
						سرانه نشریات دانشجویی	الملی
						نسبت اعضای هیات علمی خارجی و بین المللی به کل اعضای هیات علمی	
						نسبت دانشجویان خارجی به کل دانشجویان موسسه	
						نسبت کارمند به هیات علمی	
						نسبت آزمایشگاه های دارای استاندارد ISO ۱۷۰۲۵ به کل آزمایشگاه های موسسه	اداری، مالی و مدیریت چنگ
						هرم تحصیلی کارکنان	
						نسبت واحدهای درسی آموزشی مجازی به کل واحدهای درسی آموزشی	
						سرانه فضاهای کالبدی (آموزشی و کمک آموزشی)	
						سرانه درخت	

تعریف برخی از شاخص‌های کمی

نسبت دانشجو به استاد: این شاخص بیانگر ظرفیت موسسه از نظر تعداد عضو هیأت علمی موجود نسبت به تعداد دانشجو است. هدف برنامه موسسه استاندارد سازی نسبت مذکور در طول سال های برنامه، با توجه به رشته ها و گروه های تحصیلی می باشد. این شاخص از نسبت جمعیت دانشجو (جمع تعداد دانشجو بدون اعمال ضرایب) به جمعیت اعضاء هیأت علمی (مجموع تعداد هیأت علمی بدون اعمال ضرایب) در موسسه بدست می آید.

هرم اعضاء هیأت علمی: این شاخص بیانگر وضعیت ترکیب رتبه اعضاء هیأت علمی (استاد، دانشیار، استادیار و مربي) دانشگاه است. هدف برنامه، ارتقاء هرم اعضاء هیأت علمی از طریق کاهش تعداد عضو هیأت علمی در سطح مربي و ارتقاء آنها به سطوح بالاتر است. این شاخص از حاصل تقسیم جمع وزنی جمعیت اعضاء هیأت علمی دانشگاه (استاد با ضریب وزنی ۵، دانشیار با (به جمعیت کل اعضاء / ضریب وزنی ۳، استادیار با ضریب وزنی ۱ و مربي با ضریب وزنی ۰ هیأت علمی بدست می آید.

هرم مقاطع آموزشی: این شاخص بر روی ترکیب مقاطع تحصیلی دانشجویان تأکید دارد. هدف برنامه، رشد و ارتقاء این هرم به سمت مقاطع تحصیلات تکمیلی است. برای محاسبه این شاخص از نسبت جمع وزنی جمعیت دانشجو (دکتری با ضریب وزنی ۵، کارشناسی ارشد با ضریب وزنی ۳، کارشناسی با ضریب وزنی ۱) به کل جمعیت دانشجو استفاده می گردد.

نسبت کارمند به اعضاء هیأت علمی: این شاخص بیانگر تعداد کارمندان موسسه (رسپی، پیمانی و قراردادی) به تعداد اعضای هیأت علمی تمام وقت موسسه (رسپی، پیمانی و طرح سربازی) می باشد. نسبت استاندارد این شاخص با توجه به گروه ها و مقاطع تحصیلی متفاوت می باشد که بطور متوسط نسبت ۱ مطلوب می باشد. سرانه تولیدات علمی: این شاخص بیانگر سرانه تولیدات علمی نسبت به جمعیت اعضاء هیأت علمی موسسه است. هدف برنامه، رشد مثبت این شاخص است. برای محاسبه این شاخص از نسبت جمیع تعداد مقالات تولید شده ISC و ISI به تعداد اعضاء هیأت علمی استفاده می گردد.

سرانه ارجاعات علمی: این شاخص بیانگر میزان استقبال و بهره برداری از مقالات تولید شده موسسه یا تعداد دفعات رجوع به یک مقاله تولید شده است. افزایش این شاخص با رشد مثبت در طول سال های برنامه بیانگر پیشگیری موسسه برای ارتقاء کیفیت مقالات تولید شده و رجوع و بهره گیری بیشتر علاقه مندان به مقالات تولید شده توسط موسسه می باشد. برای محاسبه این شاخص از نسبت تعداد کل ارجاعات به مقالات تولید شده به تعداد کل مقالات تولید شده موسسه استفاده می گردد.

درصد پایان نامه های دارای حمایت مالی خارج از موسسه: این شاخص بیانگر میزان حمایت مراکز خارج از موسسه (دولتی و بخش خصوصی)

از پایان نامه های دانشجوئی و توجه به کاربردی کردن پایان نامه ها بر اساس نیاز جامعه است. بر اساس برنامه ریزی موسسه، این شاخص در طول سال های برنامه با رشد مثبت باید افزایش یافته و تلاش گردد تا بر اساس نیاز جامعه پایان نامه های بیشتری مورد حمایت دستگاه های دولتی و بخش خصوصی قرار گیرد. این شاخص از نسبت تعداد پایان نامه های دارای حمایت خارج از موسسه به تعداد کل پایان نامه های تولید شده در موسسه بدست می آید.

سهم درآمد آموزشی از کل درآمد اختصاصی موسسه: این شاخص بیانگر میزان درآمدهای آموزشی اختصاصی موسسه (نوبت دوم و و آموزش جازی) نسبت به کل درآمدهای اختصاصی موسسه است. این شاخص از نسبت درآمد آموزشی اختصاصی موسسه (نوبت دوم و و آموزش جازی) نسبت به کل درآمد اختصاصی موسسه بدست می آید.

سهم درآمد پژوهشی و فناوری از کل درآمد اختصاصی موسسه: این شاخص بیانگر میزان درآمدهای پژوهشی و فناوری موسسه نسبت به کل درآمدهای اختصاصی موسسه است. میزان ارتباط موسسه با بخش دولتی و خصوصی جامعه و انجام پژوهش های کاربردی، این شاخص را افزایش خواهد داد. این شاخص از نسبت درآمد پژوهشی اختصاصی موسسه به کل درآمد اختصاصی موسسه بدست می آید.

نسبت هزینه های پژوهشی به کل هزینه های موسسه: این شاخص بیانگر میزان توجه موسسه به پژوهش است. از آنجاکه انجام پژوهش نیاز به برخی امکانات و تجهیزات دارد و همچنین وجود تشویق های مفید در این خصوص بسیار مؤثر است، منطقی است این نسبت در طول برنامه افزایش یابد. این شاخص از نسبت هزینه های پژوهشی موسسه (از محل درآمد اختصاصی و کمک دولت) به کل هزینه های موسسه (از محل درآمد اختصاصی و کمک دولت) بدست می آید.

طول دوره آموزشی: این شاخص بیانگر طول دوره فارغ التحصیلی دانشجویان در مقاطع مختلف بر اساس طول دوره استاندارد می باشد. طبیعی است، هرچه کیفیت آموزشی بهتر و سطح تحصیلی دانشجویان مطلوب تر باشد، متوسط طول دوره فارغ التحصیلی دانشجویان در مقاطع مختلف کمتر خواهد شد. منطقی است در طول سالهای برنامه، مقدار این شاخص کاهش یابد، یعنی دانشجویان بر اساس استانداردهای تحصیلی و در موعد مقرر فارغ التحصیل شوند. چنانچه مقدار این شاخص برابر با یک شود این مقدار بیانگر برآبری متوسط طول دوره تحصیلی دانشجویان با طول دوره استاندارد است. یعنی دانشجویان در موعد مقرر و بر پایه استاندارد سنتی دانشجوئی، فارغ التحصیل شده اند. این شاخص از همچ و وزنی جمعیت دانشجوئی در مقاطع مختلف به متوسط طول دوره در همان مقطع نسبت به جمعت وزنی دانشجویان مقاطع مختلف بر اساس طول دوره تحصیلی استاندارد همان مقطع بدست می آید.

هرم تحصیلی کارکنان: این شاخص بیانگر ترکیب تحصیلی کارکنان موسسه نسبت به جمعیت آنها است. افزایش مقدار این شاخص در طول سالهای برنامه، به معنی افزایش تعداد کارکنان با مقاطع تحصیلی بالاتر نسبت به تعداد کل کارکنان است. این هدف با بازنشسته

شدن کارکنان با مقاطع تحصیلی پایین و جذب کارکنان با مدارک تحصیلی بالا محقق می شود. همچنین موسسه می تواند با اجرای برنامه های آموزشی خصوص کارکنان به این هدف نائل شود. این شاخص از نسبت جمع وزنی جمیعت کارکنان با مقاطع تحصیلی مختلف (با ضرایب وزنی مقطع دکتری ۳، کارشناسی ارشد ۲، کارشناسی ۱، فوق دیپلم ۰.۳ و دیپلم ۰.۰۳) به جمیعت کل کارکنان موسسه بدست می آید.

نسبت واحدهای درسی آموزش مجازی به کل واحدهای درسی آموزشی: این شاخص بیانگر میزان ارائه واحدهای درسی از طریق آموزش مجازی است. منطقی است این شاخص در طول سال های برنامه با رشد مثبت افزایش یابد. جهت حصول این هدف کمی برنامه، توسعه زیرساخت های این بخش و تغییر نگرش در محیط آموزشی ضرورت دارد. این شاخص از نسبت تعداد واحدهای درسی آموزش مجازی که در موسسه تدریس میشود به کل واحدهای درسی آموزشی بدست می آید.

سرانه فضای کالبدی (آموزشی و کمک آموزشی): مقدار این شاخص بیانگر میزان فضای آموزشی و کمک آموزشی دانشگاه به ازای هر دانشجو است. هدف برنامه، استانداردسازی شاخص سرانه فضای آموزشی و کمک آموزشی برای هر دانشجو در موسسه است. این شاخص از نسبت جمیوع فضاهای آموزشی و کمک آموزشی موجود در موسسه به جمیعت دانشجویان بدست می آید.

پیوست شماره ۴: نمونه ای از راهکارهای اجرائی جهت دستیابی به اهداف برنامه موسسه

برخی از راهکارهای اجرایی برای دستیابی به اهداف کیفی برنامه به شرح زیر است:

راهکارهای اجرائی	عنوان هدف کیفی	شماره هدف
توسعه خدمات آموزشی توسعه خدمات پژوهشی		
تنوع بخشی به منابع مالی موسسه و انجام اقدامات لازم برای بهره دهی مناسب موقوفات موسسه اصلاح شهریه دانشجویان بر مبنای محاسبات هزینه سرانه تأسیس صندوق رفاه دانشجویی موسسه و جلب حمایتهای ملی	توسعه و تقویت استقلال موسسه	۱
توسعه خدمات فناوری، مشاوره ای و تخصصی گسترش شرکت های دانش بنیان با محوریت اعضاء هیأت علمی		
کمک به توسعه شرکتهای زاپیشی دانش بنیان		
ایجاد تسهیلات لازم برای اجرای پروژه ها و دوره های آموزشی مشترک با مراکز علمی خارج از کشور بویژه در زمینه های علوم و فناوری های نوین		
شناسایی و زمینه سازی استفاده از امکانات و فرصت های بین المللی همایت از برگزاری کارگاه های آموزشی و پژوهشی و همایش های علمی در سطح ملی، منطقه ای و بین المللی	ارتقاء جایگاه منطقه ای و بین المللی موسسه	۲
افزایش میزان مأموریت های علمی و فرصت مطالعاتی اعضاء هیأت علمی عملیاتی نمودن تفاهم نامه های منعقده موسسه با مراکز علمی بین المللی		
اعکاس فعالیت های علمی موسسه از طریق اطلاع رسانی مناسب در دستگاه های اجرایی و صنعت در سطوح بین المللی همایت و تشویق دانشجویان دوره های دکتری برای استفاده از دوره های تحقیقاتی و مطالعاتی کوتاه مدت		
گسترش تفاهمنامه های مبادله استاد و دانشجو با دانشگاه های معتبر جهان		
گسترش اختیارات معطوف به تأمین استقلال بیشتر برای مدیریت های صفت موسسه در حوزه های مختلف مالی، آموزشی، پژوهشی و فناوری تدوین بودجه عملیاتی واحدها براساس برنامه عملیاتی و محاسبات هزینه سرانه	گسترش اختیارات مدیریت های موسسه و توسعه نظارت بر	۳
ارائه گزارش از فعالیت های موسسه بر اساس شاخص ها و معیارهای مناسب	مبانی شاخص های عملکردی	
توسعه سواد دیجیتالی با ارقاء دانش استفاده از نرم افزارها و ارتقاء تفکر دیجیتالی طراحی و اجرای روش مناسب برای پشتیبانی خدمات کامپیوتری		
تدوین و به روز رسانی سیاست ها، ضوابط و مقررات فناوری اطلاعات موسسه از جمله: سیاست های امنیتی، حقوق دسترسی، حریم خصوصی، مالکیت معنوی، حقوق کاربران در چارچوب قوانین موجود	توسعه مناسب فضای مجازی (دو فضایی سازی)	
تدوین و به روز رسانی آئین نامه های آموزشی، استانداردها، فرآیندهای تولید، عرضه و ارزیابی دروس مجازی اجرای شناسه کاربری واحد و فرآگیر برای کلیه ذینفعان از جمله اعضاء هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان	مناسب امور اجرایی، آموزشی و پژوهشی موسسه	۴
یکپارچه سازی کلیه سیستم های اطلاعاتی آموزشی، پژوهشی و ستدای (منابع انسانی، مالی و رفاهی) ایجاد امکان دسترسی یکپارچه و یکنواخت به تمامی خدمات دانشگاهی در محیط اینترنت		
زمینه سازی تبادل اطلاعات با سامانه های ملی تأمین و تضمین دسترسی آسان، همه جا و همه وقت به منابع علمی		
به روزرسانی راه اندازی مرکز داده واحد و یکپارچه، حاوی پایگاه داده های سیستم های اطلاعاتی، آموزش مجازی و کتابخانه دیجیتال به سامانه سپاری وظایف عملیاتی و پشتیبانی اداری		
گسترش زیرساخت تجهیزات کامپیوتری، شبکه و اینترنت با هدف دسترسی همه جا و همه وقت در پایان برنامه		

شماره هدف	عنوان هدف کیفی	تفصیل هدف
۵	افزایش بهره وری	<p>ارائه درصدی از دروس هر مقطع برای تدریس به صورت الکترونیکی</p> <p>تدوین بودجه عملیاتی واحدها براساس برنامه عملیاتی و محاسبات هزینه سرانه</p> <p>افزایش بهره وری فضاهای موجود با تکیه بر اصلاح کاربری و بکارگیری فناوری های نوین</p> <p>به سامانه سپاری و خالیف عملیاتی و پشتیبانی اداری</p> <p>فعال سازی نظام دستیار آموزشی از طریق استفاده از دانشجویان مقاطع دکتری در آموزش موسسه در جایگاه مربی</p> <p>اعمال کنترل و جلوگیری از تطول دوره های آموزشی</p>
۶	تمثیل معرفت دینی در موسسه	<p>زمینه سازی مناسب برای آموزش و پژوهش در راستای اعلانی جایگاه علوم انسانی</p> <p>بستر سازی لازم برای گسترش همکاری های حوزه و دانشگاه در جهت تعمیق معرفت دینی در موسسه</p> <p>گسترش برنامه های فرهنگی _ مذهبی</p> <p>جذب نخبگان و اندیشمندان دینی</p>
۷	تربيت انسان های چند بعدی و تقویت جسم و روح در کنار کسب علم	<p>افزایش کمک مالی به انجمن های ورزشی و برگزاری مسابقات ورزشی دانشجویی</p>
۸	افزایش نشاط دانشجویان و توسعه مشارکت آنها در برنامه های موسسه	<p>بکارگیری دانشجویان و توسعه مشارکت آنها در اداره فعالیت های صنفی</p> <p>ایجاد بستر مناسب در راستای اشاعه فرهنگ کار گروهی</p> <p>فعال سازی برنامه جایابی دانشجویان دکتری موسسه</p> <p>فعال سازی نظام دستیار آموزشی از طریق استفاده از دانشجویان مقاطع دکتری در آموزش موسسه در جایگاه مربی</p> <p>بکارگیری دانشجویان و توسعه مشارکت آنها در اداره صندوق رفاه دانشجویان</p>
۹	گسترش رشته های جدید و زمینه های نوین علمی در رشته های موجود و موضوعات بین رشته ای	<p>بازنگری مستمر برنامه های آموزشی متناسب با دانش روز، نیازهای کشور و همگام با دانشگاه های معتبر جهان</p> <p>محدود نمودن صدور مجوز فعالیت آموزشی در رشته های تحصیلی معمول و تغییر کسب مجوز برای گسترش رشته های نوین آموزشی</p> <p>توجه به رشته های خاص و منحصر بفرد دانشگاه در عرصه فرهنگ و هنر</p> <p>تدوین ساز و کارهای عملیاتی مناسب به منظور افزایش همکاری بین دانشکده ای و بین گروه های آموزشی</p> <p>توسعه آموزش و پژوهش های میان رشته ای و چند گرایشی</p>
۱۰	انطباق دوره های آموزشی با نیازهای بازار کار در کشور	<p>بازنگری فعالیت های مرکز رشد موسسه با هدف تقویت کاریابی دانشجویان، عنوان حلقة اتصال دانشجویان و بازار کار</p> <p>تطبیق مبانی نظری دوره های آموزشی با زمینه های عملی مورد نیاز بخش اجرایی کشور</p> <p>گسترش تفاهم نامه ها و قراردادها با صنایع بزرگ کشور در جهت حمایت از پایان نامه ها</p> <p>ارتقاء کیفی دوره های کارآموزی و تبدیل آن به دوره های کارورزی</p> <p>جهت دهنی پایان نامه های دکتری به سمت تحقیقات میدانی و تحقیقات تجربی با نگاه به نیازهای کشور</p> <p>انعکاس فعالیتهای علمی موسسه از طریق اطلاع رسانی مناسب در دستگاه های اجرایی و صنعت در سطوح ملی</p> <p>تدوین آین نامه استفاده از مدرسین فعال در بازار کار برای تدریس دروس تخصصی</p>

شماره هدف	عنوان هدف کیفی	راهکارهای اجرایی
۱۱	ارتقاء مستمر سطح و کیفیت آموزشی موسسه	<p>افزایش سهم دانشجویان دوره های تحصیلات تکمیلی نسبت به کل دانشجویان</p> <p>حمایت و تشویق دانشجویان دوره های دکتری برای استفاده از دوره های تحقیقاتی و مطالعاتی کوتاه مدت</p> <p>ارتقاء کیفیت دانشجویان ورودی</p> <p>توسعه آموزش پژوهش محور در مقاطع تحصیلات تکمیلی</p>
۱۲	افزایش کیفیت فعالیت های پژوهشی	<p>جهت دهنی بیان نامه های دکتری به سمت تحقیقات میدانی و تحقیقات تجربی با نگاه به نیازهای کشور</p> <p>توسعه قطب های علمی و هسته های علمی پژوهشی برای توسعه تحقیقات گروهی و هدفمند</p> <p>اولویت تخصیص منابع مالی و امکانات برای گسترش فناوری های جدید</p> <p>تحلیل استنادی مجلات موسسه</p> <p>ارزیابی و ساماندهی پژوهشکده ها و مرکز تحقیقاتی</p> <p>حمایت از توسعه دوره های پسا دکترا</p> <p>تشویق و ترغیب اعضای هیأت علمی به افزایش کمی و کیفی تولیدات علمی</p> <p>حمایت از مجلات و کتب برای کسب نمایه های بین المللی ISI</p>
۱۳	افزایش میزان انتساب فعالیت های پژوهشی با نیازهای کشور	<p>حمایت و ترغیب اعضای هیأت علمی و پژوهشگران برای استفاده از دوره های تحقیقاتی داخل</p> <p>معرفی پژوهه های تحقیقاتی در جهت رفع نیازهای کشور</p> <p>پایه گذاری و توسعه تحقیقات در قالب پژوهه های هدایت شده صنایع</p> <p>جهت دهنی بیان نامه های دکتری به سمت تحقیقات میدانی و تحقیقات تجربی با نگاه به نیازهای کشور</p> <p>گسترش تفاهم نامه ها و قراردادها با صنایع بزرگ کشور در جهت حمایت از بیان نامه ها</p> <p>اعکاس فعالیت های علمی موسسه از طریق اطلاع رسانی مناسب در دستگاه های اجرایی و صنعت در سطوح ملی</p> <p>توسعه همکاری های بین موسسه و مرکز پژوهشی و صنعتی و سرمایه گذاری مشترک با بخش خصوصی برای گسترش استفاده از فناوری های نوین</p> <p>تقویت و توسعه مرزهای دانش با استفاده از راه های میان برو کاربردی نمودن پژوهش و تجاری سازی محصولات آن</p>
۱۴	ارتقاء توان و روحیه نوآوری و کارآفرینی	<p>ایجاد تحول در طراحی شیوه های مناسب پرورش خلاقیت و نوآوری</p> <p>ایجاد مرکز نوآوری، کارآفرینی و مرکز رشد در موسسه</p>
۱۵	تجاری سازی و بکارگیری دستاوردهای پژوهشی و فناوری موسسه	<p>حمایت از فعالیت پارک و مرکز رشد علم و فناوری دانشگاهی و یا مستقل در جهت تقویت ماموریت تجاری سازی دستاوردهای پژوهشی موسسه و توسعه کسب و کار دانش بنیان</p> <p>ایجاد شرکت مادر تخصصی (هدلینگ) توسط موسسه به منظور اخذ و مدیریت سهام و یا دریافت رویالیتی شرکت های دانش بنیان ایجاد شده</p> <p>حمایت و کمک به آماده سازی نتایج تحقیقات برای طی مرحله نیمه صنعتی</p> <p>گسترش شرکت های دانش بنیان با محوریت اعضاء هیأت علمی</p> <p>کمک به توسعه شرکت های زیستی دانش بنیان</p>

راهکارهای اجرایی	عنوان هدف کیفی	شماره هدف
شناسایی و جذب نخبگان و دانشمندان به کادر هیأت علمی موسسه	ارتقاء سطح کیفی هیأت علمی و بهبود هرم اعضای هیأت علمی	۱۶
ارتقاء سطح آموزشی کارشناسان رسمی موسسه به مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد اصلاح آین نامه استخدام در جهت جذب فارغ التحصیلان دانشگاه های معترض داخلی برای نظام کارشناسی برون سپاری فعالیت های غیر کارشناسی موسسه	ارتقاء کیفی(علمی و توان اجرایی) کارکنان غیر هیأت علمی و بهبود هرم سطح تحصیلی آنها	۱۷
تدوین آین نامه حمایتی از جمله اعطای وام مسکن برای کارکنان با حداقل پنج سال سابقه کار پیگیری در جهت تقویت وضعیت معيشی کارکنان با مساعدت های ممکن	ارتقاء کیفیت معیشت و رفع مشکلات شغلی کارکنان	۱۸
افزایش بهره وری فضاهای موجود با تکیه بر اصلاح کاربری و بکارگیری فناوری های نو استانداردسازی فرآیند نگهداری ساختمانها و نوسازی اساسی ساختمانهای قدیمی توسعه امکانات پژوهشی، آزمایشگاه های تحقیقاتی و روزآمد کردن آنها	ابجاد فضا و عوامل محیطی مناسب، منطبق با استانداردهای علمی - آموزشی روز دنیا	۱۹
گسترش تفاهم نامه ها و قراردادها با صنایع بزرگ کشور در جهت حمایت تجهیز آزمایشگاه های تخصصی در موسسه	ارتقاء مستمر کیفیت تجهیزات و امکانات آموزشی و پژوهشی	۲۰